

UVOD

Ličnost sigurno predstavlja jednu od značajnih komponenata koje određuju tok i ishod stresne reakcije. Stres predstavlja visoko personizovan proces.

U novije vreme razvijen je koncept ličnosti sklone oboljevanju. Takvu ličnost bi karakterisalo ispoljavanje anksioznosti, depresivnosti i hostilnosti. Tako je utvrđeno da su anksiozne osobe sklone razvoju nervoza, a osobe sa niskom procenom sopstvene vrednosti (zavisne, depresivne, izbegavajuće ličnosti) sklone depresiji. Neke ličnosti su sklone somatizaciji (opsesivne) ili hipohondrijskoj elaboraciji (pasivno-agresivne i narcističke).

Uticaj posla na čoveka proteže se i izvan same radne situacije: on određuje njegov životni standard i društveni položaj, što ima svoj psihološki značaj. Radna sredina postaje stresna, kad čovek počinje da je posmatra kao preteću, iz razloga što njeni zahtevi predstavljaju veliko opterećenje u odnosu na njegove mogućnosti.

Razmatranje bezbednost radnih mesta i njihov uticaj na zdravlje su uglavnom povezani sa tradicionalnim „muškim zanimanjima“ – u rudarstvu, građevini i teškoj industriji. U okviru plaćene radne snage žene su češće koncentrisane u „ženskim zanimanjima“ – kao čistačice, medicinske sestre, učiteljice, krojačice, službenice i „servisne“ radnice. Ovi poslovi takođe nisu toliko bezbedni.

Posao koji obavljamo utiče na naše zdravlje ne samo na radnom mestu već i tokom ostatka dana, vikendima i tokom odmora, pa čak i godinama nakon što smo prestali da radimo. Posledice opasnih radnih uslova su žestoke. Više od sto hiljada radnika umire svake godine od poznatih bolesti radne sredine, a mnogo više pati od drugih bolesti koje još uvek nisu direktno povezane sa radnom sredinom. Ne smemo zdravo za gotovo prihvatiti loše uslove na radnom mestu „ samo kao deo posla“. Moramo ih uzeti u razmatranje – zašto postoje, šta nam čine i kako se mogu promeniti.

Prema ispitivanju koje je izvršila Evropska Unija, za vreme provedeno na bolovanju u čak 50-60% slučajeva odgovoran je stres na radnom mestu. 28% zaposlenih u EU izloženo je svakodnevnom stresu na radnom mestu

Stres, kako akutni tako i hronični, može biti značajan faktor rizika u nastanku bolesti srca, krvnih sudova i malignih bolesti koje su, inače, vodeće u strukturi smrtnosti stanovništva Srbije.

-1-

POJAM I KONCEPCIJA STRESA

Pojam stresa

Engleska reč STRESS označava veliki pritisak, naprezanje, napor, opterećenje. Doktor Hans Selye je tridesetih godina prošlog veka preuzeo termin „stres“ korišćen u fizici, da bi njime objasnio efekte dugotrajnog delovanja raznih činilaca na žive organizme. On je pod stresom podrazumevao proces koji se odigrava u organizmu kada je on izložen bilo kakvoj agresiji (traumatskoj, psihičkoj, toksičnoj...) koja u takvoj meri ugrožava i remeti njegovo dotadašnje stanje da odbrana korišćenjem samo pojedinačnih specifičnih odbrambenih (adaptivih) mehanizama nije moguća. Tek tada je organizam primoran da koristi sve svoje adaptivne mehanizme, govori se o stresu tj. o opštem adaptacionom sindromu. Stres negativno utiče kako na ljudske radne sposobnosti tako i na zdravlje. U medicini i biologiji osnovne postavke o stresu dao je Hans Selye, endokrinolog iz Montreala. Po njegovom shvatanju, kao reakcija na spoljne uticaje u živom organizmu, pojavljuje se stanje nespecifične napetosti. Ono se pojavljuje u morfološkim i funkcionalnim promenama u različitim organima, a posebno u žlezdama sa unutrašnjim lučenjem koje su pod kontrolom žlezde – hipofize. Takođe je shvatio da te promene imaju zaštitni karakter i da su usmerene na to da mobilišu sve resurse u organizmima u smisli savladavanja štetnog uticaja. Vremenom značenje reči stres evoluiralo i poprima različita značenja u medicini, biologiji, psihologiji. To se vidi iz različitih enciklopedija, leksikona, rečnika. Jedno je zajedničko da svi pod tim podrazumevaju neku spoljnu silu koja deluje na određeni sistem, kao i promene koje ta sila izaziva u sistemu.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com